

Kampflybaselokaliserings

Notat vdr konsekvenser for kulturminner.

Etter hva vi kan se er ikke kulturminner nevnt i rapporten. Bare miljø generelt og "EBA" er tema som omtales. Det er heller ikke kart med i materialet slik at høringsinstansene kan melde tilbake om graden av konflikt.

Riksantikvaren ved seksjon for fartøy og tekniske kulturminner har et nært samarbeid med Nasjonale festningsverk (NFV) som er en del av Forsvarsbygg. Så vidt vi forstår har NFV ikke blitt forespurt mht kulturminner verken i utredningsfasen eller i høringsfasen.

Det heter høringsdokumentene i avsnittet om EBA:

"I utredningsarbeidet er det søkt en mest mulig hensiktsmessig og økonomisk utnyttelse av eksisterende infrastruktur i kombinasjon med ny EBA for å dekke totalbehovet i den enkelte lokalisering. I flere av baseløsningene må en stor del av dagens bygningsmasse, som ellers kunne vært utnyttet, rives grunnet etablering av nye flyoperative flater. Bruk av gjenværende bygningsmasse er deretter vurdert opp mot to forhold: behovet for støyisolering og alder på bygningsmassen. Ny bygningsmasse er forsøkt etablert mest mulig kompakt. Gjenværende bygningsmasse som blir liggende uhensiktsmessig langt fra den øvrige bygningsmassen må på sikt vurderes flyttet mot den øvrige infrastrukturen på basen."

Utredningen er gjort på et overordnet nivå der det ikke er fokus på konsekvenser for kulturminner. Det er uklart om de ulike lokaliseringene vil bli underlagt ordinær konsekvensutredning.

Det er ikke kart som viser geografisk utstrekning av område for fysiske tiltak. Kart som kan indikere dette vil bare være støysonkart i en delutredning som er vedlagt høringsmaterialet.

Problemstillingene knyttet til kulturminner kan være:

Etablering av fysisk infrastruktur (rullebaner, hangarer mv) og konflikt med automatisk fredete kulturminner (arkeologi) og/eller nyere tids kulturminner. Innenfor de eksisterende flystasjonene Ørland og Bodø vil slike nyere tids kulturminner mest sannsynlig være luftfartshistoriske kulturminner eller kulturminner knyttet til forsvarshistorie. Eksempelvis er det ved Bodø hovedflystasjon 3 objekter som er fredet etter lov om kulturminner. Ved Ørland er det 6.

I tillegg til kulturminner som vil bli direkte berørt som følge av utbygging (endring av rullebane og riving av bygg) kan lokaliseringen også få konsekvenser i form av støy. Det kan bety at kulturminner som bygninger ikke kan nyttes til sitt nåværende formål eller at det vil kreves ombygginger med uakseptable kulturminnekonsekvenser. Det vil framgå av kulturminnebasen "Askeladden" hvor de kjente kulturminnene ligger.

Graden av konflikt med automatisk fredete kulturminner vil for de kjente kulturminnene fra før 1537 gå fram av samme register. Potensialet for funn av automatisk fredet kulturminner er ikke vurdert pga manglende geografisk avgrensning av tiltaksområdene. Fylkeskommunen vil for øvrig være relevant høringsinstans for dette temaet.

I det videre arbeidet med lokaliseringalternativer er følgende utredningstemaer relevant:

Landskapstema

- Hvordan vil fysiske inngrep forandre landskapet og opplevelsen av det
- Hvordan vil støy og restriksjoner hindre eller forringe opplevelsen av landskapet

Kulturmiljø

- Hvilke kulturmiljø blir berørt og på hvilken måte
-

Kulturminner vernet etter Pbl

- Nyere tids kulturminner
-

Kulturminner fredet etter lov om kulturminner

- Privat og kommunalt eide kulturminner
- Statlig eide kulturminner
 - o Forsvarshistoriske
 - o Luftfartshistoriske
 - o Andre statlig eide (eks fyrhistoriske)

Riksantikvaren vil råd til at kulturminner som tema utredes som et underlag før beslutning om lokalisering.

Riksantikvaren

Seksjon for fartøy og tekniske kulturminner

v/Anne Midtrød